

FUNDACJA
PARTNERSTWO
DLA ŚRODOWISKA

SPRAWOZDANIE 2008

z działalności za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2008 roku.

Rafał Serafin, Barbara Kazior, Małgorzata Łuszczek, Urszula
Węgrzycka

Zarząd Fundacji Partnerstwo dla Środowiska

20.05.2009

Spis treści

<i>1. INFORMACJA O FUNDACJI</i>	4
<i>2. OPIS DZIAŁALNOŚCI STATUTOWEJ</i>	5
2.1 REALIZACJA PROGRAMU W 2008r	5
2.2 GRUPY PARTNERSKIE DLA ROZWOJU ZRÓWNOWAŻONEGO	6
2.3 ZIELONE SZLAKI - GREENWAYS	11
2.4 SZKOŁY DLA EKOROZWOJU	17
2.5 CZYSTY BIZNES	21
<i>3. INFORMACJA O WYSOKOŚCI UZYSKANYCH PRZYCHODÓW</i>	28
<i>4. INFORMACJA O WYSOKOŚCI WYDATKÓW (W PLN)</i>	29
<i>6. DODATKOWE INFORMACJE FINANSOWE</i>	32
<i>7. DANE O DZIAŁALNOŚCI ZLECONEJ FUNDACJI PRZEZ PODMIOTY PAŃSTWOWE I SAMORZĄDOWE</i>	33
<i>8. FUNDACJA PARTNERSTWO DLA ŚRODOWISKA SKŁADAŁA JAKO OSOBA PRAWNA</i>	36

1. INFORMACJA O FUNDACJI

(Nazwa fundacji, jej siedziba i adres, data rejestracji i numer księgi rejestrowej fundacji wraz z numerem identyfikacyjnym w systemie REGON, dane dotyczące członków zarządu fundacji oraz określenie celów statutowych fundacji)

Fundacja Partnerstwo dla Środowiska.

Siedziba Fundacji mieści się w Krakowie przy ul. Św. Krzyża 5/6, 31- 028 Kraków.

Fundacja została ustanowiona 22.11.1996 roku przez:

Wojciecha Beblo
Zbigniewa Bochniarza
Tadeusza Borysa
Marianne Lais Ginsburg
Krzysztofa Goerlicha
Zbigniewa Jędrzejewskiego
William S. Moody'ego
Krystynę U. Wolniakowski

Fundacja została wpisana do Rejestru Fundacji pod numerem 5026 z dniem 17 stycznia 1997 roku w Sądzie Rejonowym dla m. St. Warszawy Sąd Gospodarczy XVI Wydział Gospodarczy – Rejestrowy przy ul. Świętokrzyskiej w Warszawie. Fundację zarejestrowano w Krajowym Rejestrze Sądowym (rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji i publicznych zakładów opieki zdrowotnej) 11 marca 2002 z numerem **KRS 0000098193**.

Numer REGON 351240471.

Rada Fundacji:

Zbigniew Bochniarz- Prezes Rady
Henryk Wujec
Joanna Wardzińska
Anna Kalinowska
Romuald Wilk
Marian Kachniarz
Jan Okulicz

Członkowie Honorowi Rady

Krystyna U. Wolniakowski
William S. Moody
Jacek Michałowski

Zarząd Fundacji:

Rafał Serafin – Dyrektor
Barbara Kazior – Członek Zarządu
Małgorzata Łuszczek – Członek Zarządu
Urszula Węgrzycka – Członek Zarządu

Celem Statutowym Fundacji jest „*propagowanie i realizowanie działań na rzecz ochrony środowiska oraz wspieranie takich działań podejmowanych przez organizacje o celach niezarobkowych i społeczności lokalne, będących elementem wspierania demokratycznego modelu rozwoju kraju.*”.

2. OPIS DZIAŁALNOŚCI STATUTOWEJ

(z podaniem konkretnych rezultatów w realizacji celów społecznie użytecznych, które stanowiły podstawę powołania fundacji, a także opis głównych zdarzeń prawnych w tej działalności o skutkach finansowych w okresie sprawozdawczym)

2.1 REALIZACJA PROGRAMU W 2008r

Podstawowym celem nowego programu Fundacji na lata 2007-2012 jest wdrożenie zasad rozwoju zrównoważonego w życie codzienne Polaków poprzez wyzwalanie inicjatywy obywatelskiej, krzewienie przedsiębiorczości społecznej i budowanie partnerstwa pomiędzy organizacjami społecznymi, firmami oraz instytucjami publicznymi.

Wszystkie działania statutowe podejmowane przez Fundację były równocześnie działaniami pożytku publicznego, prowadzone zgodnie ze statusem Fundacji jako organizacji pożytku publicznego.

Opierając się na filozofii i metodyce partnerstwa, Fundacja kierowała się czterema zasadami w realizowaniu poszczególnych inicjatyw, projektów i programów w 2008 roku:

1. wspieraniem inicjatywy obywatelskiej i przedsiębiorczości społecznej jako podstawy realizacji założeń rozwoju zrównoważonego;
2. propagowaniem współpracy partnerskiej pomiędzy organizacjami społecznymi, firmami, samorządami, instytucjami rządowymi oraz uczelniami (integrując w ten sposób działania trzech sektorów), aby lepiej wykorzystywać rozproszone możliwości i zasoby;
3. uwzględnianiem ochrony środowiska naturalnego jako podstawy życia człowieka i rozwoju nowoczesnej gospodarki rynkowej;
4. promowaniem praktycznych działań lokalnych, integrujących uwarunkowania społeczne, środowiskowe i gospodarcze, jako niezbędny instrument osiągania rozwoju zrównoważonego w życiu codziennym Polaków.

W roku 2008 realizacja programu Fundacji obejmowała następujące działania:

- Rozwój Grup Partnerskich dla Rozwoju Zrównoważonego, w szczególności poprzez wspieranie Krajowej Sieci Grup Partnerskich.
- Wdrażanie Programów Tematycznych (Zielone Szlaki-Greenways, Szkoły dla Ekorozwoju, Czysty Biznes).

2.2 GRUPY PARTNERSKIE DLA ROZWOJU ZRÓWNOWAŻONEGO

Współpraca wzbogaca

Fundacja propagowała współpracę partnerską pomiędzy sektorem publicznym, gospodarczym i społecznym, aby w ten sposób animować praktyczne działania obywatelskie na rzecz rozwoju zrównoważonego.

I. Metody działania

Grupa Partnerska to porozumienie instytucji i organizacji reprezentujących różne sektory życia (publiczny, gospodarczy i społeczny), które ma na celu wspólne działanie dla poprawy sytuacji społecznej i gospodarczej, a także ochronę środowiska określonego obszaru. Grupę łączy wspólna wizja, której realizację stanowią wspólne praktyczne działania, a motorem są zaangażowanie, zasoby i umiejętności jej członków.

Grupa Partnerska charakteryzuje się standardami organizacyjnymi, tzn. posiada określone cechy strukturalne (obszar działania, członkowie), funkcjonalne (cele i sposób działania) oraz organizacyjne (struktura, instytucje, regulamin). Swoimi działaniami Grupa obejmuje naturalnie określony geograficzny obszar wspólnoty interesów.

Zakres działania Grupy Partnerskiej zależy od charakteru danego regionu (bogactwa przyrodniczego i kulturowego, potencjału gospodarczego itp.), a także od zainteresowań i pomysłowości partnerów. Fundacja wykorzystuje metodę Grup Partnerskich do realizacji prowadzonych programów tematycznych, w szczególności program Zielonych Szlaków Greenways oraz program Szkoły dla Ekorozwoju.

W 2005 powołano Krajową Sieć Grup Partnerskich w celu wspieranie rozwoju poszczególnych Grup poprzez organizowanie wspólnych szkoleń, doradztwa oraz wymiany informacji i doświadczeń pomiędzy Grupami działającymi w różnych częściach Polski. Fundacja pełni funkcję sekretariatu Krajowej Sieci i wykorzystuje ją do realizacji inicjatyw i projektów proekologicznych o zasięgu ponadregionalnym oraz do pozyskiwania środków i partnerów krajowych i zagranicznych.

Krajowa Sieć jest strukturą otwartą. Może do niej przystąpić każde lokalnie działające partnerstwo, w ramach którego przedstawiciele instytucji publicznych, organizacji społecznych i przedsiębiorców współpracują w realizacji wspólnych projektów na rzecz rozwoju swojego regionu. Wspomagając Krajową Sieć, Fundacja inspirowała i zachęca nowe inicjatywy partnerskie na szczeblu lokalnym w Polsce i w innych krajach.

II. Działania

Program Grup Partnerskich w roku 2008 koncentrował się na wsparciu poszczególnych Grup Partnerskich zrzeszonych w Krajowej Sieci aby zwiększyć ich potencjał do inicjowania i wspierania działań lokalnych na rzecz rozwoju zrównoważonego. Równocześnie podejmowano liczne działania mające na celu upowszechnienie modelu Grupy Partnerskich w celu zainspirowania powstawania nowych Grup Partnerskich, w szczególności na terenach wiejskich oraz propagowano gospodarkę społeczną.

Członkowie Grup Partnerskich zrzeszonych w Krajowej Sieci otrzymywali cotygodniowy elektroniczny biuletyn informacyjny, dotyczący źródeł finansowania działań lokalnych i oferowanych szkoleń i warsztatów, dostępnych dla Grup Partnerskich. Opracowywano i rozpowszechniano również comiesięczny biuletyn wydarzeń w Grupach, aby zachęcić je do wymiany informacji i doświadczeń oraz do podejmowania wspólnych inicjatyw i projektów. Organizacje pozarządowe oraz samorządy zainteresowane tworzeniem Grup Partnerskich uzyskały wsparcie doradcze w zakresie metodyki tworzenia partnerstwa zilustrowane przykładami rozwiązań wdrażanych przez działające GP.

Przeprowadzono 1 ogólnopolskie szkolenie połączone z wizytą studialną, które dotyczyło:

1. Systemu certyfikacyjnego „Czysta Turystyka”

Ponadto zorganizowano 2 spotkania koordynatorów GP, służące uzgadnianiu bieżących działań prowadzonych w Krajowej Sieci Grup Partnerskich, organizacji pierwszych obchodów Dni Partnerstwa Lokalnego i wspólnej realizacji projektu Akademia Partnerstwa. Zacieśnieniu i skoordynowaniu działań programowych Krajowej Sieci służyły spotkania dotyczące produktu lokalnego (Toporzysko), Szkół dla Ekorozwoju (Orelec) i Zielonych Szlaków – Greenways i Ekomuzeów (Chocianów i Szczepanów).

W wymiarze krajowym, Fundacja:

- wspierała rozwój Krajowej Sieci jako ogólnopolskiego ruchu Grup Partnerskich. Ważnym elementem tego wsparcia było zorganizowanie V Krajowego Zjazdu Grup Partnerskich w Gorlicach (6-8 marca 2008). Zjazd dotyczył popularyzacji założeń ekonomii społecznej i wymiany doświadczeń związanych z wdrażaniem jej w rozwoju lokalnym.
- szeroko promowała ekonomię społeczną, w oparciu o doświadczenia projektu „Gospodarka społeczna na Bursztynowym Szlaku”, realizowanego w ramach PIW EQUAL. Odkonano 7 warsztatów i spotkań oraz opracowano praktyczne poradniki i materiały promocyjne.
- zajmowała się krzewieniem współpracy pomiędzy partnerami Krajowej Sieci Grup Partnerskich poprzez liczne spotkania, wykłady, wyjazdy studyjne oraz konsultacje.
- propagowała partnerstwo trójsektorowe jako metodę rozwiązywania lokalnych problemów oraz wdrażania projektów lokalnego rozwoju zrównoważonego - zorganizowano pierwsze Dni Partnerstwa Lokalnego 2008 pod hasłem „Dziedzictwo na Zielonych Szlakach – Greenways” (www.dnipartnerstwa.pl). Dni obejmowały 18 lokalnych imprez partnerskich, Festyn pt. „Odetchnij na Zielonych Szlakach” i Biesiadę Regionów.

W wymiarze międzynarodowym, Fundacja:

- współpracowała z partnerami z Czech, Słowacji, Węgier i Słowenii w celu wypracowania wspólnych standardów kształcenia animatorów partnerstwa w oparciu o wspólne moduły szkoleniowe, metodykę i podręczniki (projekt TEPA – Visegrad-Slovenian-Swedish Initiative in Training for European Partnership Animators, Grundtvig).
- Zintensyfikowała również współpracę z Inicjatywą Partnerstwa (The Partnering Initiative) International Business Leaders Forum w celu uruchomienia Akademii Partnerstwa o zasięgu środkowoeuropejskim – centrum wiedzy i kształcenia specjalistów w zakresie budowania partnerstwa trójsektorowego.
- Rozwinęła współpracę z francuską siecią UNCPIE, dzięki wspólnemu projektowi pt. ‘Exchange of know-how and experience between Polish and French networks involved in the civil society actions’, który umożliwił wymianę informacji na temat mechanizmów funkcjonowania obu sieci poprzez organizację dwóch międzynarodowych wizyt studialnych w Polsce i we Francji oraz udziału przedstawicieli obu sieci w krajowych konferencjach (www.gp-cpie.eu).

Upowszechnienie modelu partnerskiej współpracy trójsektorowej jako instrumentu wdrażania rozwoju zrównoważonego odbywało się zarówno na szczeblu lokalnym poprzez prezentacje i prowadzenie szkoleń i dyskusji jak i ponadlokalnym poprzez udział w zajęciach dla studentów studiów podyplomowych w Wyższej Szkole Europejskiej im. J. Tischnera oraz „Akademii Dziedzictwa” Międzynarodowego Centrum Kultury w Krakowie.

III. Efekty

Krajowa Sieć Grup Partnerskich poszerzyła listę swoich członków do 22 GP, zrzeszając około 650 podmiotów (ok. 140 firm, 250 organizacji pozarządowych i 260 instytucji publicznych), dzięki przystąpieniu dwóch kolejnych Grup Partnerskich: Lokalna Grupa Działania „Bory Dolnośląskie”, Partnerstwo dla Krajny i Pałuk i Grupa Partnerska „Gniazdo Warmińskie”. Równocześnie wykluczono z Sieci Partnerstwo dla Ziemi Bocheńskiej, jako Grupe Partnerską, która praktycznie zaprzestała działania.

Działania Fundacji ugruntowały pozycję Fundacji jako eksperta w dziedzinie teorii i praktycznego wdrażania partnerstwa trójsektorowego w Polsce. Efekty programu to:

- Uznanie modelu i standardów Grup Partnerskich jako wzoru dla funkcjonowania partnerstwa trójsektorowego w Polsce przez organizacje podejmujące próby podejmowania działania partnerskiego jako metodę rozwiązywania problemów społecznych i gospodarczych.
- Wypromowanie Grup Partnerskich zrzeszonych w Krajowej Sieci jako wzorce dla nowych inicjatyw partnerskich i działań lokalnych na rzecz rozwoju zrównoważonego

Jeśli chodzi o praktyczne osiągnięcia programu, to Krajowa Sieć wyróżniła najbardziej inspirujące działania roku na rzecz krzewienia partnerstwa w Polsce w trzech kategoriach:

- Grupę Partnerską „Krzemienny Krąg” wyróżniono jako Grupę Roku za pomysły i przedsiębiorczość – przykład godny naśladowania, innowacyjność, szeroki zakres działania, znakomite wyniki, za odwagę i rozmach podejmowanych inicjatyw, zbudowanie silnych relacji partnerskich, które sprawdzają się w działaniu, silny patriotyzm lokalny i solidarność międzysektorową oraz umiejętność mobilizacji w sytuacjach trudnych. Jest to grupa sukcesu realizująca się poprzez szereg ambitnych projektów.
- Projekt „Góral kaczawski – budowanie tożsamości regionalnej mieszkańców Gór i Pogórza Kaczawskiego” realizowany przez Partnerstwo Kaczawskie uznano za najlepszy projekt partnerski roku za niestrudzone poszukiwanie i budowanie lokalnej tożsamości w oparciu o koncepcję „Górala Kaczawskiego” wśród mieszkańców Gór Kaczawskich „zarówno wśród polityków, jak i gospodyń wiejskich”, za kompleksowe podejście, działanie w różnych obszarach: inwentaryzację i promocję lokalnych produktów Górali Kaczawskich – wypracowanie założeń marki regionalnej, zainicjowanie i organizację Kaczawskiego Jarmarku Bożonarodzeniowego, prezentującego lokalne tradycje, kulturę, rzemiosło i sztukę, zacieśnienie współpracy między sektorem publicznym, gospodarczym a organizacjami pozarządowymi, aktywizację mieszkańców i zaangażowanie ich w rzecz wspólnego budowania tożsamości regionalnej i marki turystycznej, pobudzenie energii liderów i rozwój nieodpartej chęć działania, czego wymiernym efektem są całkiem oddolne, nowe inicjatywy mieszkańców Pogórza Kaczawskiego.
- Przemysław Ołdakowski z Grupy Partnerskiej „Zielone Bieszczady” został wyróżniony jako Animator Roku za bycie niestrudzonym propagatorem idei partnerstwa, bycie osobą niezwykle komunikatywną, inspirującą i efektywnie współpracującą z innymi Grupami Partnerskimi, bycie dobrym „duchem partnerstw”, animatorem, który nie waha się mówić o wyzwaniach i problemach, które są wspólne dla wielu Grup Partnerskich – ma odwagę poruszać kwestie trudne i kontrowersyjne, a przy tym ciągle i w sposób godny naśladowania dąży do ideału, za to, że jako jeden z pierwszych liderów partnerstwa Krajowej Sieci Grup Partnerskich przyczynił się do „rozprzestrzeniania” się i zarażania innych ideał partnerstwa w całej Polsce; posiada wielką umiejętność skupiania wokół siebie ludzi oraz inspiruje ich dobrymi pomysłami i za całokształt.

Publikacje

Kazior B., Jarzębska A., Gałek O. (red). 2008. Firma społeczna w rozwoju lokalnym. Kraków: Fundacja Partnerstwo dla Środowiska – Biblioteka Partnerstwa.

Pochitonow Z. 1008. Siedem kroków do biznesplanu. Kraków: Fundacja Partnerstwo dla Środowiska – Biblioteka Partnerstwa.

Waleczko T., Bałutowski D., Sołtys E. 2008. Kształcenie kadr dla firm społecznych dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego. Kraków: Fundacja Partnerstwo dla Środowiska – Biblioteka Partnerstwa.

B. Kazior i A. Jarzębska (red). 2007. Materiały z V Krajowego Zjazdu Grup Partnerskich. Kraków: Fundacja Partnerstwo dla Środowiska. CD.

Dalsze informacje

www.grupypartnerskie.pl

Fundatorzy

FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH - projekt pt. „Grupy Partnerskie - współpraca trójsektorowa na rzecz ochrony i wykorzystania dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego w rozwoju lokalnym” (217.300 PLN)

KOMISJA EUROPEJSKA, program "Europe for citizens: Promotion of Active European Citizenship" – projekt pt. "Exchange of know-how and experience between Polish and French networks involved in the civil society actions" (2007-2008: 34.067 EUR)

KOMISJA EUROPEJSKA, Program SOCRATES-GRUNDTVIG (Education, Audiovisual and Culture Executive Agency) - projekt pt. "TEPA – Visegrad-Slovenian-Swedish Initiative in Training for European Partnership Animators" (12.363 EUR)

FUNDUSZ DLA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH (Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweski Mechanizm Finansowy oraz budżet Rzeczypospolitej Polskiej) – projekt pt. „Akademia Partnerstwa – program wykorzystania metodyki partnerstwa międzysektorowego dla rozwoju demokracji w Polsce (857.968 PLN)

Partnerzy

CZŁONKOWIE KRAJOWEJ SIECI GRUP PARTNERSKICH: Porozumienie Społeczne Naszyjnik Północy, Forum dla Nowej Huty, Grupa Partnerska „Łączy nas Babia Góra”, Partnerstwo dla Ziemi Gorlickiej, Grupa Partnerska „Zielone Bieszczady”, Grupa Partnerska „Krzemienny Krąg”, Partnerstwo na Jurze, Partnerstwo Doliny Środkowej Odry, Grupa Partnerska „Cudu nad Wisłą”, Grupa Partnerska „Wrzosowa Kraina”, Partnerstwo Kaczawskie, Partnerstwo Puszczy Koziennickiej „Lokomotywa”, Lokalna Grupa Działania „Wzgórza Dalkowskie”, Grupa Partnerska „Dla Dobra Zatoki Gdańskiej”, Lokalna Grupa Działania „Kwiat Inu”, Lokalna Grupa Działania „Korona Północnego Krakowa”, Lokalna Grupa Działania Gościniec, Lokalna Grupa Działania „Bory Tucholskie”, Lokalna Grupa Działania „Światowid”, Lokalna Grupa Działania „Bory Dolnośląskie”, Partnerstwo dla Krajny i Pałuk, Grupa Partnerska „Gniazdo Warmińskie”.

MIĘDZYNARODOWI PARTNERZY: The Partnering Initiative, International Business Leaders Forum, Union Nationale des Centres Permanents d'Initiatives pour l'Environnement (UNCPIE).

Zespół programu

Barbara Kazior (kierownik), Anna Jarzębska (specjalista ds. Grup Partnerskich), Małgorzata Wójcik (asystent ds. Grup Partnerskich), Magdalena Zięba (asystent finansowy)

2.3 ZIELONE SZLAKI - GREENWAYS

Propagujemy ekologiczny styl życia

Fundacja animowała współpracę pomiędzy organizacjami pozarządowymi, samorządami i przedsiębiorcami w celu ożywienia lokalnej gospodarki poprzez zaangażowania ich we współtworzenie niezmotoryzowanych szlaków komunikacyjnych, rekreacyjnych i turystycznych w oparciu o poszanowanie lokalnych zasobów przyrodniczych i kulturowych.

I. Metody działania

Od 2001 roku Program Zielone Szlaki – Greenways wspiera rozwój turystyki przyjaznej dla środowiska, promuje zdrowy i aktywny styl życia oraz ożywia gospodarkę lokalną poprzez poszanowanie wartości przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych. Greenways to szlaki dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego, tworzone wzdłuż rzek, tradycyjnych, historycznych tras handlowych, naturalnych korytarzy przyrodniczych i kolei. Są to szlaki rowerowe, piesze, konne, wodne i innego typu trasy służące niezmotoryzowanym formom transportu i podróży.

Program Zielone Szlaki – Greenways jest realizowany jako część międzynarodowej inicjatywy pn. „Central & Eastern European Greenways” (CEG) realizowanej w Europie Środkowo-Wschodniej przez Stowarzyszenie „Environmental Partnership for Sustainable Development” i stanowi wkład w międzynarodowy ruch greenways.

Główne cele działań prowadzonych w ramach Programu Zielone Szlaki - Greenways, to:

1. Budowanie krajowej sieci zielonych szlaków, w tym szlaków transgranicznych, rozpoznawalnych na rynku krajowym i zagranicznym oraz budowanie szerokiego partnerstwa dla zielonych szlaków w Polsce,
2. Rozwijanie ekoturystyki i turystyki dziedzictwa na zielonych szlakach, w tym poprawa jakości usług turystycznych i tworzenie markowych produktów turystycznych przyczyniających się do lokalnego rozwoju gospodarczego oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego,
3. Inspirowanie i wspieranie lokalnych inicjatyw obywatelskich na rzecz rozwoju zrównoważonego, wykorzystujących doświadczenia zielonych szlaków – greenways,
4. Włączenie polskiej inicjatywy zielonych szlaków – greenways w inicjatywy i programy międzynarodowe,
5. Budowanie spójnego systemu upowszechniania know how oraz promocji marki greenways w kraju i regionie Europy Środkowo-Wschodniej.

W skład krajowej sieci Zielonych Szlaków „Greenways” wchodzi obecnie 8 zielonych szlaków, liczących łącznie 3847 km, a w ich realizację zaangażowanych jest 451 partnerów lokalnych – organizacji pozarządowych, samorządów lokalnych, firm, szkół i innych instytucji publicznych.

- Szlak Bursztynowy: Budapeszt – Kraków, Kraków – Gdańsk (koordynuje Fundacja Partnerstwo dla Środowiska);
- Kraków – Morawy – Wiedeń (koordynuje Fundacja Partnerstwo dla Środowiska);
- Zielony Rower – Greenway Karpaty Wschodnie (koordynuje Bieszczadzka Fundacja Partnerstwo dla Środowiska);

- Greenway Naszyjnik Północy (koordynuje Fundacja Naszyjnik Północy);
- Szlak Odry (koordynuje Fundacja Ekologiczna „Zielona Akcja”) Odry);
- Podlaski Szlak Bociani (koordynuje Podlaskie Regionalna Organizacja Turystyczna);
- Szlak Nowa Huta-Dłubnia (koordynuje Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Nowej Huty).
- Szlak Dobrego Wojaka Szwejka (koordynuje Bieszczadzkie Towarzystwo Cyklistów)

II. Działania w 2008 roku

W 2008 roku Fundacja skupiła swoje działania na rozwijaniu nowych praktycznych inicjatyw proekologicznych na zielonych szlakach oraz na pozyskiwaniu strategicznych partnerów dla programu.

- Stworzono założenia, zasady i kryteria funkcjonowania certyfikatu „Przyjazny Rowerem” – będącego nową eko-etykietą jakościową. Utworzono regulamin, kryteria, kategorie oraz procedurę wdrażania certyfikatu. By zapewnić standardy i wysoką jakość certyfikatu powołano jego Kapitułę, której przypisano rolę ciała doradczego oraz przyznającego certyfikat.
- Zorganizowano 8 seminariów promocyjnych certyfikatu „Przyjazny Rowerem” na szlakach Kraków-Morawy-Wiedeń Greenways oraz na Bursztynowym Szlaku Greenways z lokalnymi partnerami – koordynatorami szlaków.
- znak słowno-graficzny „przyjazny-rowerom.pl” i „bike-friendly.pl” zgłoszono do Urzędu Patentowego RP.
- Zorganizowano szkolenie dla audytorów certyfikatu „Przyjazny rowerem” w wyniku, którego przeszkolono 25 akredytowanych audytorów certyfikatu.
- Opracowano zasady udziału i współtworzenia Bursztynowego Szlaku Greenways oraz Kraków-Morawy-Wiedeń Greenways dla partnerów lokalnych oraz partnerów strategicznych, w tym też zasady przyznawania licencji na korzystanie z logo tych szlaków. Dokumenty te stanowią wzorzec dla innych zielonych szlaków – greenways w Polsce.

PARTNERZY PROGRAMU

Fundacja podjęła również działania na rzecz sformalizowania współpracy z partnerami strategicznymi programu w Polsce i za granicą, w szczególności:

- Deklarację poparcia dla rozwoju Zielonych Szlaków Greenways w Małopolsce podpisano z Marszałkiem Województwa Małopolskiego. Podjęto rozmowy o współpracy również z Marszałkiem Pomorskim, Lubelskim, Kujawsko-Pomorskim, oraz Zachodniopomorskim,
- W trakcie obchodów Światowego Dnia Turystyki w Ostrowcu Świętokrzyskim podpisano Porozumienie na rzecz rozwoju Bursztynowego Szlaku Greenways pomiędzy Urzędem Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego, Fundacją "Partnerstwo Krzemieny Krąg" oraz Fundacją Partnerstwo dla Środowiska.
- Na Konferencji pt. „Szlakiem Bursztynowym przez Polskę” podpisano trójstronne Porozumienie o współpracy pomiędzy Prywatną Wyższą Szkołą Ochrony Środowiska (Wydział Turystyki i Rekreacji) w Radomiu, PTTK Lipsko oraz, Fundacją Partnerstwo dla Środowiska.

- Na V Spotkaniu Koordynatorów Zielonych Szlaków Greenways (w Szczepanowie) wypracowano i przyjęto program priorytetowych zadań dla sieci greenways i ekomuzeów w Polsce. W trakcie spotkania odbyło się szkolenie z metody Questngu – odkrywania dziedzictwa miejsca. Do sieci Zielonych Szlaków – Greenways przyjęto *Szlak dobrego wojaka Szwejka* będący wspólną inicjatywą Polsko-Słowacko-Ukraińską, koordynowaną w Polsce przez Bieszczadzkie Towarzystwo Cyklistów.
- Fundacja została członkiem Europejskiej Federacji Cyklistów. Podjęto rozmowy na temat łączenia długodystansowych tras rowerowych EuroVelo ze szlakami greenways w Polsce oraz możliwości współpracy.
- Podjęto systematyczne działania na rzecz pozyskania partnerów i sponsorów dla rozwoju programu, polegające na zidentyfikowaniu dużych firm i wypracowaniu z nimi formuły współpracy oraz na przygotowaniu i składaniu wniosków o dofinansowanie do donatorów publicznych i niepublicznych.

PROMOCJA

Podjęto szerokie działania na rzecz budowania ofert turystycznych i promocji zielonych szlaków – greenways na konferencjach organizowanych imprezach i wizytach studyjnych w Polsce i za granicą.

- Zorganizowano 14 ogólnopolskich konferencji (589 uczestników) oraz 20 seminariów, warsztatów i imprez lokalnych – rajdy, akcje sadzenia drzew (z udziałem 815 osób). Ponadto program przedstawiono na 8 konferencjach i seminariach międzynarodowych (Francja, Norwegia), gdzie prezentowaliśmy zielone szlaki dla audytorium obejmującego łącznie ponad 615 osób;
- W sumie 145 osób wzięło udział w 4 międzynarodowych seminariach i wyjazdach studyjnych w Polsce i za granicą;
- W ramach projektu „Zielone szlaki – greenways dla Małopolski” na Bursztynowym Szlaku Greenways oraz Kraków-Morawy-Wiedeń Greenways postawiono 13 tablic informacyjnych zawierających mapę, profil, kilometrą oraz opis tras i inicjatyw na nich w dwóch językach.
- Na bieżąco aktualizowano oraz wzbogacano treścią stronę internetową programu www.greenways.pl w trzech językach (polski, angielski i hiszpański).
- Kontynuowano promocję Szlaku Kraków-Morawy-Wiedeń poprzez współpracę z partnerami lokalnymi w organizowaniu imprez promujących inicjatywy lokalne na rzecz ekoturystyki oraz poszanowania dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego wzdłuż szlaku. W ramach Międzynarodowego Tygodnia Turystyki Rowerowej w dniach 10-20.05.2008 zorganizowano Rajd rowerowy „Odsiecz Wiednia na Rowerze”. Współorganizatorami rajdu byli lokalni koordynatorzy szlaku w Polsce oraz Nadace Partnerstvi z Republiki Czeskiej i Future Base Weinviertel z Austrii. Do współorganizacji rajdu pozyskano szereg sponsorów i partnerów – w tym lokalnych koordynatorów szlaku. W rajdzie wzięło udział ok. 70 osób.
- 5 firm społecznych, uruchomionych w ramach projektu Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL („Gospodarka społeczna na Bursztynowym Szlaku”, www.equal.szlakbursztynowy.pl), podjęły aktywne działania na rzecz promocji i sprzedaży ofert turystycznych poszczególnych fragmentów zielonych szlaków – greenways. Wynikiem tego była zorganizowana w czerwcu wizyta studyjna na szlaku Kraków-Morawy-Wiedeń Greenways dla partnerów z węgierskiej fundacji Ökotárs Alapítvány.
- W ramach Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu (16-22 września 2008) zorganizowano cykl imprez promujących ideę greenways, zrównoważoną turystykę oraz bezpieczne i odpowiedzialne podróżowanie. Wspólnie z Prezydentem Krakowa oraz Krajową Siecią Grup

Partnerskich w ramach Dni Partnerstwa Lokalnego zorganizowano imprezę na Małym Rynku „Odetchnij na Zielonych Szlakach” propagującą zielone szlaki w Polsce.

- Kontynuowano wspólną akcję pt. „Zadedykuj Drzewko na Zielonym Szlaku Kraków-Morawy-Wiedeń Greenways” z Fundacją „Aeris Futuro” w ramach projektu: „Tworzymy najdłuższą aleję drzew w Europie na szlaku Kraków-Morawy-Wiedeń Greenways” odbyły się 4 imprezy promujące poszanowanie drzew na Szlaku, w wyniku których posadzono kolejne 250 drzew.
- Na szczeblu międzynarodowym włączono priorytety i działania zielonych szlaków – greenways w Polsce w programowanie rozwoju i promocji Central and East European Greenways. Był to wynik aktywnego udziału w 3 seminariach koordynatorów greenways organizowanych przez Europejskie Stowarzyszenie „Environmental Partnership for Sustainable Development” w Brnie, Republika Czeska; Wrocław-Krzydlina Mała w Polsce oraz Miercurea-Ciuc w Rumunii.

Fundacja kontynuowała działania na rzecz wspierania inicjatyw obywatelskich mających na celu przełożenie idei i założeń zielonych szlaków w praktyczne działania na szczeblu lokalnym.

- Ukierunkowano program Szkół dla Ekorozwoju Fundacji na animowanie inicjatyw pro-ekologicznych na zielonych szlakach – greenways. Umożliwił to ogólnopolski projekt pt. „Szkoly dla ekorozwoju na zielonych szlakach - greenways” współfinansowany ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i Toyota European Social Fund.
- Ukierunkowano program Czysty Biznes Fundacji na wspieranie proekologicznych działań firm wzdłuż Bursztynowego Szlaku Greenways. Zainicjowano również nową edycję projektu Czystej Turystyki, skierowaną do firm z branży turystycznej działających na zielonych szlakach – greenways w celu wspierania ich działalności proekologicznej. Powstał Klub Czystego Biznesu „Greenways” działający wzdłuż szlaku Kraków-Morawy-Wiedeń Greenways. Umożliwił to projekt pt. „Propagowanie Czystego Biznesu w Polsce” współfinansowany ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego.

III. Efekty

Najważniejszym efektem programu jest dalszy rozwój krajowej sieci zielonych szlaków – greenways oparty na zaangażowaniu zarówno instytucji publicznych jak i niepublicznych we wspólne działania mające na celu inspirowanie i wspieranie inicjatywy obywatelskiej na rzecz zdrowego, aktywnego i proekologicznego stylu życia.

- We współpracy z partnerami lokalnymi, wyznaczono 104 km nowych odcinków zielonych szlaków – greenways, rozszerzając krajową sieć do 3.847 km.
- W program zaangażowało się ponad 451 lokalnie działających organizacji pozarządowych, samorządów, szkół oraz przedsiębiorców. Każda z nich zadeklarowała się podjęcia działań proekologicznych mających na celu zmniejszenia ich oddziaływania na środowisko.
- Zainspirowano ponad 114 inicjatywy, akcje i projekty wzdłuż zielonych szlaków - greenways przekładających się bezpośrednio na poprawę ochrony środowiska i rozwój lokalny.
- W ramach projektu „Zadedykuj drzewko” wykupiono i posadzono 250 drzew wzdłuż zielonego szlaku Kraków-Morawy-Wiedeń (na tym szlaku łącznie posadziliśmy już 7250 drzew od 2003 roku).
- Strony www.greenways.pl odwiedziło 120.000 internautów czyli średnio 10.000 wizyt miesięcznie. Ponadto ukazało się ponad 60 relacji prasowych. Pracownicy programu Greenways uczestniczyli w kilku audycjach radiowych i telewizyjnych.

- Przyznano 3 certyfikaty Przyjazny Rowerom
- Podpisano 26 deklaracji przystąpienia do Bursztynowego Szlaku Greenways oraz 24 do Szlaku Kraków-Morawy-Wiedeń Greenways
- Program zielone szlaki – greenways wpisano w strategię rozwoju turystyki województwa Pomorskiego oraz Zachodniopomorskiego.
- Aktywnie działało 5 firm społecznych – lokalnych agencji Szlaku Bursztynowego Greenways oraz szlaku Zielony Rower – Greenways Karpaty Wschodnie; wypracowano know-how w zakresie przekształcania organizacji pozarządowej w pracodawcę oraz tworzenia lokalnego produktu z zakresu turystyki dziedzictwa.

Publikacje

Ptasińska U., Florys K. (teksty) 2008. Szkoły na Zielonych Szlakach Greenways – broszura. Kraków: Fundacja Partnerstwo dla Środowiska. Publikacja i multimedialne CD.

Więcej informacji:

www.greenways.pl; www.szlakbursztynowy.pl; www.krakowwieden.pl; www.greenways.by

Fundatorzy

TOYOTA FUND FOR EUROPE (2008: 23.980 EUR).

FUNDACJA DOEN (2007-2009: 125.500 EUR)

INICJATYWA WSPÓLNOTOWA EQUAL – Działanie III (2007-2008: 429.193 PLN)

URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO – (2008: 20 000 PLN)

Partnerzy

KOORDYNATORZY ZIELONYCH SZLAKÓW: Fundacja Partnerstwo Doliny Środkowej Odry (Szlak Odry), Fundacja Bieszczadzka Partnerstwo dla Środowiska i Bieszczadzkie Towarzystwo Cyklistów (Zielony Rower), Fundacja Naszyjnik Północy (Greenway Naszyjnik Północy), Podlaska Regionalna Organizacja Turystyczna (Podlaski Szlak Bociani), Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Nowej Huty (Zielony Szlak Nowa Huta – Dłubnia), Bieszczadzkie Towarzystwo Cyklistów (Szlak Dobrego Wojaka Szwejka)

PARTNERZY KRAJOWI: PTTK – Zarząd Główny; Polska Organizacja Turystyczna; Urząd Marszałkowski Woj. Mazowieckiego; Mazowiecka Regionalna Organizacja Turystyczna; Urząd Miasta Krakowa; Polska Agencja Rozwoju Turystyki; Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego; Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego; Prywatna Wyższa Szkoła Ochrony Środowiska w Radomiu

PARTNERZY MIĘDZYNARODOWI: Environmental Partnership for Sustainable Development; Stowarzyszenie Społeczne „Agro i Ekoturystyka”, „Wypoczynek na Wsi”, Białoruś; Fundacja „Karpackie Ścieżki”, Ukraina; QLF – Atlantic Center for the Environment, USA; Europejska Federacja Cyklistów.

Zespół programu

Dominika Zaręba (Krajowy Koordynator Programu Zielone Szlaki – Greenways), Nina Gałuszka (Koordynator Bursztynowego Szlaku), Miłoslawa Nizińska (Koordynator Bursztynowego Szlaku), Krzysztof Florys (Koordynator Szlaku Kraków-Morawy-Wiedeń).

2.4 SZKOŁY DLA EKOROZWOJU

Pomagamy szkołom stać się żywymi przykładami zrównoważonego rozwoju

Fundacja kształtowała proekologiczne i prospołeczne postawy społeczności lokalnych poprzez angażowanie osób oraz instytucji skupionych wokół szkół (tzn. m.in. młodzieży, nauczycieli, rodziców, sąsiadów, samorządy, firmy, organizacje społeczne) w planowanie i realizację praktycznych projektów związanych z ochroną środowiska.

I. Metody działania

Program angażuje młodzież, nauczycieli, rodziców, organizacje pozarządowe, firmy, samorządy oraz osoby indywidualne wspierające szkołę we wspólnych działaniach na rzecz środowiska naturalnego (zagospodarowanie terenów publicznych i ochronę przyrody, oszczędzanie energii, ochronę zasobów wodnych, promowanie dziedzictwa kulturowo-przyrodniczego, edukację ekologiczną). Realizacja małych, praktycznych projektów uczy, że każdy z nas może włączyć się we wdrażanie zasad rozwoju zrównoważonego.

Program wykracza poza działalność edukacyjną i zmierza do inicjowania lokalnych przedsięwzięć, integrowania mieszkańców, poszanowania lokalnego dziedzictwa, wdrażania innowacyjnych rozwiązań i dostarczania informacji. Ostateczny charakter i kształt podjętych działań w poszczególnych przypadkach zależy przede wszystkim od wiedzy, pomysłowości i zaangażowania uczestników programu.

Program Szkoły dla Ekorozwoju jest częścią międzynarodowego programu **Eco-Schools** prowadzonego przez Foundation for Environmental Education (FEE). W programie uczestniczy około 360 szkół z całej Polski.

Program dostarcza paletę narzędzi, dobrych praktyk i przykładów w zakresie projektów związanych z ochroną środowiska (m. in. woda, energia, odpady, ochrona przyrody i gospodarowanie przestrzenią publiczną, zrównoważony transport, prawa zwierząt) oraz wsparcie merytoryczne, organizacyjne i finansowe (małe dotacje). Wszystkie te możliwości muszą być jednak dopasowane do potrzeb i uwarunkowań sytuacji poszczególnych szkół. Aby tak się stało, szkoła musi wykazać się inicjatywą, pomysłowością i aktywnością.

Szkoły zarządzane w sposób modelowy pod względem rozwiązań ekologicznych, które współpracują z licznymi partnerami i łączą te działania z treściami edukacyjnymi, mogą ubiegać się o certyfikat Lokalnego Centrum Aktywności Ekologicznej i najwyższe wyróżnienie - międzynarodowy certyfikat „Zielonej Flagi”, nadawany w ramach Programu Eco-Schools w 54 krajach. W Polsce, certyfikaty te nadawane są przez Kapitułę Programu działającą pod patronatem Ministerstwa Edukacji Narodowej i Ministerstwa Środowiska.

Szkoła, które zdecyduje się na uczestnictwo w programie:

- otrzymuje wsparcie techniczne na wszystkich etapach realizacji programu od planowania poprzez projektowanie, aż do wdrożenia pomysłów;
- mierzy swoje oddziaływanie na środowisko poprzez narzędzie internetowe – kalkulator ekoszkola,
- bierze udział w warsztatach szkoleniowych i seminariach dotyczących określonego tematu,
- bierze udział w regionalnych konferencjach, wizytach studialnych i innych;
- może otrzymać wsparcie finansowe projektu (w ramach konkursu małych grantów) z Funduszu Partnerstwa;
- uzyskuje możliwość wymiany doświadczeń (m.in. poprzez strony internetowe) i spotkań z ekspertami w ramach sieci szkół i w ramach sieci międzynarodowej;

- zyskuje nowe możliwości działań na rzecz środowiska w ramach innych programów Fundacji.

II. Działania w 2008

W 2008 roku, Fundacja realizowała Program szkoły dla Ekorozwoju z partnerami w Polsce, w Czechach i Anglii. Operacyjnie, skupiono się na jednym konkursie skierowanym do szkół:

1. „Szkoły dla Ekorozwoju 2008 na Dolnym Śląsku, w Małopolsce i na Mazowszu, Lublinie i Rzeszowie” realizowany na terenie Dolnego Śląska równocześnie w Czechach i w Wielkiej Brytanii.

Przeprowadzając konkursy zorganizowano:

- 21 warsztatów (525 uczestników),
- 8 konferencji (300 uczestników),
- 1 wizyta studialna (92 uczestników) w obszar działania partnerstwa Doliny Środkowej Odry i Wrzosowej Krainy,
- doradztwo w zakresie technicznych wdrożeń i rozwiązań ekologicznych, w tym 27 audytów środowiskowych i 27 wdrożeń w szkołach z zakresu oszczędzania wody, energii czy segregacji odpadów.

Za pośrednictwem Funduszu Partnerstwa przyznano 37 małych dotacji na łączną kwotę 169 678 PLN na wsparcie inicjatyw i projektów zgłaszanych przez szkoły i organizacje działające na i wokół szkół.

Program był realizowany pod patronatem Ministerstwa Środowiska i Ministerstwa Edukacji Narodowej we współpracy z Kapitułą Programu SdE, która wspiera podejmowane działania, doradza w zakresie kierunków rozwoju programu oraz włącza się w prace nad certyfikacją szkół i nad tworzeniem narzędzia do badania przez szkoły efektu ekologicznego i wpływu na środowisko działań podejmowanych w małych projektach realizowanych przez szkoły.

III Efekty

Pomogliśmy 110 szkołom podjąć inicjatywy i projekty proekologiczne w celu pokazania, że szkoła może stać się „żywym przykładem rozwoju zrównoważonego”. Szkoły poprzez swoje działania związane z wdrażaniem rozwiązań ekologicznych podjęły działania w zakresie gospodarki odpadami, wody, energii i przyrody co przekłada się na efekt ekologiczny i ok. 10% oszczędności dotyczące zużycia wody i zmniejszenia ilości odpadów oraz zużycia energii i wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Zaś dzięki podjęciu działań przyrodniczych udało się objąć społecznymi formami ochrony przyrody ok. 30 miejsc. W wyniku przeglądów środowiskowych i konkursu dotacyjnego 10 szkół podjęło działania związane z oszczędzaniem energii, 4 segregacją odpadów zaś 12 szkół podjęło się zadań związanych z oszczędzaniem energii. Zainteresowane szkoły z całej Polski rejestrowały się na stronie www.ekoszkola.pl, otrzymując w ten sposób dostęp do doradztwa fachowego, możliwość uczestniczenia w szkoleniach, wizytach studyjnych i konferencjach oraz ubiegania się o małą dotację na wsparcie praktycznych działań z Funduszu Partnerstwa. W 2008 roku zarejestrowało się 110 szkół z całej Polski.

Dzięki wprowadzonemu systemowi akredytowania szkół jako Lokalne Centra Aktywności Ekologicznej (LCAE), podjęto ocenę i monitoring skuteczności we wprowadzaniu zasad rozwoju zrównoważonego nie tylko w swoim własnym funkcjonowaniu, ale również poza szkołą w miejscowościach, w których się znajdują. W akredytowanych Centrach za pośrednictwem narzędzia internetowego, uruchomiono program systematycznego monitorowania zarządzania odpadami, energią, zasobami wodnymi oraz społecznych form ochrony przyrody i rewitalizacji przestrzeni publicznych.

W 2008 akredytowano 4 Lokalne Centra Aktywności Ekologicznej:

- I LO Collegium Gostomianum w Sandomierzu,
- Szkołę Podstawową nr 3 w Działdowie,
- Publiczne Gimnazjum w Piwnicznej Zdroju,
- Przedszkole Samorządowe nr 176 w Krakowie

Szkoły posiadające certyfikat LCAE mogły ubiegać się o najwyższe wyróżnienie Eco-Schools Zielonej Flagi i dołączyć do grona liderów z 54 krajów.

Kapituła w 2008 roku przyznała 7 certyfikatów Zielonej Flagi, szkołom które uwzględniają w swoich zadaniach kompleksowe i bardziej sformalizowane podejście do zarządzania środowiskiem zgodnie z systemem EMAS i ISO14001:

- Szkole Podstawowej nr 4 im Św. Rafała Kalinowskiego w Zawoi Przysłop
- Szkole Podstawowej w Rodakach,
- Szkole Podstawowej w Woźnikach,
- Szkole Podstawowej w Czajowicach,
- Zespołowi Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 Drawsko Pomorskie,
- Publicznemu Gimnazjum nr 1 w Pionkach,
- Zespołowi Szkół Publicznych w Reptowie

W szkołach tych prowadzone są działania z zakresu oszczędności energii i wody, promowaniem odnawialnych źródeł energii i rozwiązań termomodernizacyjnych oraz selektywnych systemów gospodarki odpadami i innych. Działania te poprzez wdrożenia lokalnych systemów segregacji odpadów, oświetleń energooszczędnych, perlatorów na kranach i innych przyczyniają się do generowania oszczędności do ok. 30%. Szkoły te zajmują się również ochroną terenów zielonych i organizacją działań społecznych form ochrony i zarządzania terenami zielonymi i publicznymi organizując place zabaw, ścieżki edukacyjne, zmysłów czy rowerowe oraz kultywując lokalne tradycje.

Publikacje

Płasińska U., Florys K. (teksty) 2008. Szkoły na Zielonych Szlakach Greenways – broszura. Kraków: Fundacja Partnerstwo dla Środowiska. Publikacja i multimedialne CD.

Łuszczek M. (red.) 2008. Droga do certyfikatu – poradnik Szkoły dla Ekorozwoju. Kraków: Fundacja Partnerstwo dla Środowiska. Multimedialne CD.

Fundatorzy

TOYOTA FUND FOR EUROPE (2008: 195 500 PLN).

TOYOTA MOTOR POLAND (2008: 40 000 PLN)

TOYOTA MOTOR MANUFACTURING POLAND (2008: 21 000 PLN)

TOYOTA MOTOR INDUSTRIES POLAND (2008: 15 750 PLN)

NARODOWY FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ (2007-2009: 521 378 PLN)

NARODOWY FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ (2007-2008: 310 200 PLN)

FUNDACJA FUNDUSZ WSPÓŁPRACY (2008: 180 000 PLN)

CADBURY – WEDEL SP.ZO.O. (2008 – 2009: 50 000 PLN)

Partnerzy

KOORDYNATORZY REGIONALNI: Fundacja Ekologiczna „Zielona Akcja”; Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Doliny Bystrzycy; Dolnośląska Fundacja Ekorozwoju, Fundacja GAP Polska, Stowarzyszenie SUMUS.

PARTNERZY KRAJOWI: Toyota Motor Manufacturing Poland z Wałbrzycha; Toyota Motor Industries Poland z Jelcza Laskowice; Toyota Motor Poland, Starostwo Powiatowe w Oławie, Miasto Wałbrzych

PARTNERZY MIĘDZYNARODOWI: Toyota Motor Europe; Foundation for Environmental Education (FEE); Groundwork UK; Nadace Partnerstvi, Republika Czeska

Dalsze informacje

Więcej informacji na stronach internetowa www.ekoszkola.pl oraz www.ecoschools.eu.

Zespół programu

Małgorzata Łuszczek - koordynator krajowy, Urszula Ptasieńska – asystent programowy, Irena Kitlińska – księgową, Jolanta Węglarz – asystent finansowy

2.5 CZYSTY BIZNES

Konkurencyjni dzięki ekologii

Fundacja wspierała proekologiczne i prospołeczne działania małych i średnich firm, aby pokazać w praktyce, że działania na rzecz ochrony środowiska nie są jedynie kosztami czy też dodatkowymi obciążeniami, ale są ważnym elementem dobrze zarządzanej firmy i sposobem na zarabianie pieniędzy.

I. Metody Działania

Fundacja współpracuje z firmami, które traktują ochronę środowiska priorytetowo, angażując je w praktyczne działania na rzecz zrównoważonego rozwoju. Od 1998 roku, Fundacja inspirowa i wspiera proekologiczne działania małych i średnich firm poprzez Program Czysty Biznes, który wypracowano wspólnie z brytyjską organizacją Groundwork oraz firmą BP pod koniec lat dziewięćdziesiątych. Czysty Biznes pomaga firmom realizować sprawdzone i nowatorskie inicjatywy proekologiczne i prospołeczne, w taki sposób by stały się one stałymi elementami systemu zarządzania firmą, przyczyniając się w bezpośredni sposób do zwiększenia jej konkurencyjności. Program wsparcia polega na trzech elementach:

- Pomoc dla firm we wprowadzaniu proekologicznych działań WEWNĄTRZ firmy – np. takie, które przyczynią się do obniżenia kosztów produkcji i w związku z tym bezpośrednio zwiększają jej konkurencyjność na rynku,
- Motywowanie firm do angażowania się w działania proekologiczne NA ZEWNĄTRZ firmy, a zwłaszcza najbliższym otoczeniu zakładu oraz na najważniejszych rynkach zbytu,
- Tworzenie firmom możliwości angażowania się w długofalowe projekty na rzecz ochrony środowiska i SPOŁECZNOŚCI LOKALNYCH we współpracy z samorządem, organizacjami społecznymi oraz innymi sektorami życia społecznego i gospodarczego.

Firmy biorą udział w programie poprzez uczestnictwo w Klubach Czystego Biznesu, które zrzeszają przedsiębiorstwa wg siedziby lub profilu działalności. Każdy klub ma swojego opiekuna (Koordynatora), którego zadaniem jest utrzymywanie stałego kontaktu z przedsiębiorcami oraz pomaganie im w korzystaniu z możliwości Programu. W latach 1998-2007 z programu skorzystało ponad 5.000 firm.

Angażując się w program Czysty Biznes, firma przeprowadza przegląd ekologiczny w celu zidentyfikowania możliwości zmniejszenia kosztów oraz oddziaływania na środowisko. Na podstawie przeglądu, firma podejmuje działania na rzecz opracowania i wdrożenia:

1. polityki ekologicznej firmy,
2. programu zarządzania środowiskiem w firmie, identyfikując priorytety działania,
3. planu wdrożenia rozwiązań proekologicznych (inwestycyjnych i nieinwestycyjnych),
4. systemu bieżącego monitorowania oddziaływania na środowisko naturalne.

Firmy Czystego Biznesu mają dostęp do doradztwa, informacji, szkoleń oraz możliwość monitorowania swojego oddziaływania na środowisko poprzez narzędzie internetowe Menadżer Środowiska (www.eko-spec.pl), które zostało opracowane w latach 2004-6 dzięki dofinansowaniu ze strony Komisji Europejskiej w ramach programu Life-Środowisko.

II. Działania podjęte w 2008 roku

W 2008 roku rozpoczęła się główna faza projektu „**Propagowanie Czystego Biznesu w Polsce**” realizowanego przez Fundację Partnerstwo dla Środowiska w ramach Programu Czysty Biznes finansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Celem zaplanowanego na lata 2007-2011 przedsięwzięcia jest promowanie i wprowadzanie w życie zasad zrównoważonego rozwoju wśród polskich przedsiębiorców. Projekt realizowany jest przez Fundację Partnerstwo dla Środowiska w partnerskiej współpracy z norweską organizacją Green Business Norway skupiającą przedsiębiorców norweskich, dla których działania środowiskowe są priorytetem.

CELE PROJEKTU:

- Pomoc MŚP w efektywnym wykorzystywaniu i zarządzaniu zasobami naturalnymi.
- Ograniczenie negatywnego oddziaływania przedsiębiorstw- beneficjentów na środowisko poprzez zmniejszenie zużycia energii, wody, surowców, ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów i emisji.
- Zadbanie o to, aby efekty środowiskowe, osiągnięte w przedsiębiorstwach, przełożyły się na korzyści ekonomiczne, które będą motywować firmy do podejmowania kolejnych działań, zarówno pro-ekologicznych, jak i społecznych.

Cele są osiągane poprzez następujące działania:

- zwiększenie liczby członków-firm do 500 i powołanie nowych Klubów Czystego Biznesu,
- zidentyfikowanie najczęściej powtarzających się problemów środowiskowych firm (200 audytów środowiskowych),
- wypracowanie indywidualnych programów ograniczenia negatywnego oddziaływania firm na środowisko, w oparciu o które będą realizowane wdrożenia (inwestycyjne i nieinwestycyjne) prowadzące do obniżenia w firmach zużycia energii (średnio o 10 %), wody (20%), materiałów (5%) i zmniejszenia ilości wytwarzanych odpadów i emisji (10%),
- zaangażowanie do współpracy co najmniej dwóch instytucji finansowych w celu wypracowania tanich i przyjaznych dla firm mechanizmów finansowania inwestycji środowiskowych, które spłacane będą z osiągniętych oszczędności.

W styczniu 2008 roku rozpoczęliśmy realizację głównej fazy projektu. Na początku realizacji tej fazy skupiliśmy się na rozwoju struktury organizacyjnej Programu poprzez rozszerzenie sieci Klubów Czystego Biznesu (włączenie do projektu już istniejących oraz tworzenie nowych), certyfikacji i szkoleniach koordynatorów, w celu zapewnienia wysokiej jakości świadczonych usług i sprawnej realizacji projektu oraz rekrutacji firm członkowskich do projektu. Istotnym działaniem była również intensywna promocja projektu poprzez strony internetowe, media lokalne, regionalne i krajowe, udział w krajowych i międzynarodowych wydarzeniach itp. Rozpoczęto działania mające na celu wspieranie polskich przedsiębiorców w bardziej efektywnym wykorzystywaniu i zarządzaniu zasobami naturalnymi, negatywnego oddziaływania na środowisko- rozpoczęto przeprowadzanie audytów, przygotowanie programów naprawczych, wdrożeń. Wsparcie dla przedsiębiorców świadczone jest również poprzez usługi informacyjne i szkoleniowe.

ROZWÓJ STRUKTURY:

- dokonano weryfikacji istniejącej struktury programu Czysty Biznes, tak aby jak najlepiej odpowiadała na potrzeby projektu na potrzeby i uwarunkowania małych i średnich firm w Polsce. Powstało **16 Klubów Czystego Biznesu**: Kraków, Tarnów, Mielec, Bielsko Biała, Zakopane, Skoczów, Toporzysko, Katowice, Opole, Wrocław, Debrzno, Sępólno Krajeńskie, Zachodniopomorskie, Białystok. Zainicjowano rozmowy z organizacjami/ instytucjami chętnymi do prowadzenia Klubów w woj. Mazowieckim, Poznaniu i Gdańsku.
- w celu zapewnienia wysokiej jakości usług w ramach projektu zostało **certyfikowanych 18 koordynatorów CB**

- przeprowadzono rekrutację zespołu i partnerów do realizacji nowej edycji Czystego Biznesu i opracowano procedury finansowe, organizacyjne i prawne jej wdrożenia. Została zaktualizowana Księga Jakości Czystego Biznesu opisująca standardy świadczonych w Programie usług.

USŁUGI SZKOLENIOWE:

- zostały zorganizowane **24 seminaria dla firm** poprzez Kluby Czystego Biznesu. Część z nich miała charakter promocyjny propagujący projekt Propagowanie Czystego Biznesu w Polsce. Tematyka pozostałych seminariów dostosowana była do potrzeb firm należących do Klubów Czystego Biznesu i dotyczyła m.in. możliwości finansowania inwestycji proekologicznych w firmach, opłat za gospodarce korzystanie ze Środowiska, gospodarki odpadami oraz zarządzania energią ciepłą. Organizacja każdego z seminariów wiązała się z prowadzeniem lokalnej akcji informacyjnej, zachęcającej do wzięcia udziału w przedsięwzięciu.
- odbyło się **7 szkoleń zespołu** Czysty Biznes. W ramach szkoleń koordynatorzy Klubów Czystego Biznesu szczegółowo zapoznali się z procedurami, usługami i promocją programu Czysty Biznes, przeszkoleni zostali także z obsługi menadżera Środowiska i podstawowych zasad audytu środowiskowego. Szkolenia zewnętrzne obejmowały tematykę programu Zielone Biuro oraz szkolenie BHP. W projekcie przeprowadzone zostało także szkolenie z funduszy unijnych wspierających działania ekologiczne dla firm.
- Zorganizowano 10 edycję konkursu Ogólnopolskich Nagród „Czystego Biznesu 2008” i Konkursu Społecznego Programu Czysty Biznes. Wpłynęło łącznie **40 wniosków do Konkursu Ogólnopolskich Nagród „Czystego Biznesu 2008”** Laureatami zostali:

Kategoria I – Zarządzanie wodą, energią, odpadami

Tytuł projektu: Modernizacja systemu grzewczego dla miasta Praszka

Nazwa firmy: ENERGIA PRASZKA

Kategoria II – Innowacyjny proces

Tytuł projektu: Hydromulczowanie

Nazwa firmy: Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne w Sobuczynie

Kategoria III – Innowacyjny produkt

Tytuł projektu: Żel do mycia ciała Ecolabel

Nazwa firmy: Aura Cosmetics Sp. z o.o.

Kategoria IV – produkt i usługa w turystyce

Tytuł projektu: Proekologiczne i nieinwazyjne wykorzystanie turystycznych walorów chronionych Puszczy Barlineckiej poprzez wykreowanie nowego produktu markowego „Nordic Walking w Barlinku”

Nazwa firmy: Dom Marki Max von Jastrov, Artur Gnat, Andrzej Sz wajda S.C.

Kategoria V – Wizerunek

Nazwa projektu: Dbalność o środowisko naturalne wizerunkiem hotelu „Papuga Park Hotel”

Nazwa firmy: Papuga Hotel S.C.

Laureaci Czystego Biznesu oraz Lidera Polskiej Ekologii z 2008 i 2009 będą mogli startować w trzeciej polskiej edycji Konkursu Europejskich Nagród „Biznes dla Środowiska”, organizowanego pod patronatami Ministra Środowiska, Ministra Gospodarki, Ministra Rozwoju Regionalnego.

USŁUGI DORADCZE:

- Zrekrutowano do udziału w projekcie **400 firm**.

- Na bazie współpracy z firmami przeprowadzono **91 audytów środowiskowych**, w wyniku których zostały zidentyfikowane potencjalne możliwości usprawnień w firmach,
- rozpoczęto przygotowania **programów naprawczych dla 20 firm**, zawierających propozycję rozwiązań prowadzących do oszczędności energii, wody, zmniejszenia zużycia surowców, emisji oraz wytwarzania odpadów,
- rozpoczęto realizację **17 wdrożeń**- dotyczących zmniejszenia zużycia energii poprzez zakup urządzeń energooszczędnych, redukcja zużycia surowca poprzez modernizację linii technologicznej, zmniejszenia ilości ścieków i zneutralizowaniu ich składu chemicznego, zastąpienie surowców bardziej ekologicznymi, redukcja ilości odpadów, wykorzystanie biomasy, kolektorów ciepłych do wytwarzania energii.

W celu podniesienia jakości świadczonych usług, została nawiązana współpraca merytoryczna z **7 jednostkami naukowo-badawczymi** (Ministerstwem Gospodarki, Fundacją Efektywnego Wykorzystania Energii, Politechniką Opolską, Politechniką Krakowską, Akademią Górniczo- Hutniczą, Centrum Transferu Technologii, Grupą Bałtyk 21, skupiającą kraje regionu bałtyckiego). Rozpoczęto współpracę z **4 instytucjami finansowymi** (Bank Ochrony środowiska BOŚ, Bank DNB Nord, MARR, FORTIS) w celu wypracowania mechanizmów finansowania inwestycji przyjaznych dla środowiska. Cały czas jest kontynuowany monitoring źródeł finansowania inwestycji środowiskowych w MŚP.

CENTRUM INFORMACJI EKOLOGICZNEJ

Kluczowym elementem programu Czysty Biznes jest Centrum Informacji Ekologicznej, które świadczy usługi informacyjne na rzecz firm zrzeszonych w klubach Czystego Biznesu oraz wszystkich programów Fundacji. Działania Centrum Informacji Ekologicznej:

- Administracja, utrzymanie i rozwój narzędzia internetowego Menadżer Środowiska (wprowadzanie, weryfikacja danych, tworzenie kont dla użytkowników, nadawanie uprawnień i dostępu) (www.eko-spec.pl)
- Prowadzenie infolinii, poszukiwanie rozwiązań konkretnych problemów związanych z ochroną środowiska. Najczęściej poruszane zagadnienia dotyczą kwestii prawnych, gospodarki odpadami oraz źródeł finansowania inwestycji ekologicznych. W roku 2008 udzielono ponad 180 porad infolinijnych, w sumie w bazie znajduje się ponad 2500 infolinii, udostępnionych dla firm.
- Publikowanie i rozpowszechnianie przeglądu artykułów prasowych „Biznes i Ekologia” (w 2008 roku - 24 wydania) oraz „Serwis branżowy” informujący firmy o innowacjach technicznych w dziedzinie ochrony środowiska w poszczególnych branżach (w 2008 roku - 12 wydań).
- Zostało przygotowane, przeprowadzone i opracowane badanie ankietowe „Problemy oddziaływania małych i średnich przedsiębiorstw na środowisko”. Celem sondażu było określenie stopnia świadomości ekologicznej badanych firm oraz ich gotowości do podejmowania działań na rzecz ochrony środowiska. Badania zostały przeprowadzone na próbie 104 firm.
- Redagowanie Biuletynu Czystego Biznesu (w roku 2008-12 wydań)
- Redagowanie Biuletynu dla mediów (w roku 2008- 24 wydania)
- Redagowanie stron internetowych: www.epce.org.pl, www.czystybiznes.pl, www.euro-eko-nagrody.pl, www.fundusz.epce.org.pl,
- Zarządzanie i aktualizacja narzędzia internetowego Menadżer Środowiska (www.eko-spec.pl)

- Opracowanie angielskiej wersji Menadżera Środowiska dzięki czemu z narzędzia do monitorowania wpływu na środowiska mogą korzystać również firmy zagraniczne
- Obsługa internetowa Klubu Korespondencyjnego, który zrzesza firmy z całej Polski (50 członków).

PROMOCJA:

- realizowana jest strategia promocji projektu, w ramach której co miesiąc jest redagowany **Biuletyn Programu Czysty Biznes-12 wydań**,
- są przygotowywane materiały o bieżących wydarzeniach w projekcie na stronę www.czystybiznes.pl, www.euro-eko-nagrody.pl, www.ekospec.pl, opracowywane informacje prasowe o bieżących wydarzeniach w projekcie (48 informacji),
- promocja projektu w publikacjach, na targach, konferencjach (wydarzenia zewnętrzne): Targi Inwestycji Hotelarskich Ciepły Bałtyk (10-12.IV.08), Podlaskie Targi Turystyczne (14.03.08), Festiwal Eko-Master w Tychach (30-31.05.08), CLMF 2008 (sierpień 08), Green Week w Brukseli (3-5. 06.08), wystawa fotografii projektów realizowanych w ramach dziesięciu obszarów priorytetowych MF „Mechanizmy rozwoju Polski”,
- promocja projektu podczas seminariów i X Jubileuszowego Spotkania Klubów Czysty Biznes w Tomaszowicach k/Krakowa (14.11.08), promocja Konkursu Ogólnopolskie Nagrody Czystego Biznesu (materiałów informacyjno – promocyjnych 20). Opracowanie ulotek: o laureatach krajowej edycji konkursu Europejskich Nagród "Biznes dla Środowiska" (w j. polskim i angielskim) (2), Opracowanie ulotki programu branżowego Czystego Biznesu - Czysta Turystyka (1), **Przygotowanie wystawy "Konkurencyjni dzięki ekologii"** na X Jubileuszowe Spotkanie Klubów CB,
- Przygotowanie publikacji "Konkurencyjni dzięki ekologii" promującej dobre przykłady czystego biznesu i projekt „Propagowanie czystego biznesu w Polsce” Przygotowanie plakatów i banerów: X Jubileuszowe Spotkanie Klubów Czysty Biznes (2), plakat programu branżowego CB-Czysta Turystyka (1), deklaracja klimatyczna firm CB (1),

ROZWÓJ PROGRAMÓW BRANŻOWYCH

W ramach Programu Czysty Biznes, w odpowiedzi na potrzeby i ze względu na różnorodne uwarunkowania firm z różnych sektorów opracowano programy branżowe. W 2008 realizowano:

- CZYSTA TURYSTYKA – program odpowiadający na potrzeby firm z sektora turystycznego (przyznano 4 certyfikaty, łącznie od 2004 przyznano 20 certyfikatów),
- ZIELONE BIURO – program skierowany do firm, które chcą zarządzać biurem w sposób przyjazny dla środowiska (przyznano 2 certyfikaty i uruchomiono wdrożenie zielonego biura w Fundacji, łącznie od 2004 roku przyznano 5 certyfikatów), W ramach Programu Zielone Biuro 10 firm rozpoczęło wdrażanie Certyfikatu Zielone Biuro.
- WIZERUNEK – polegający na zagospodarowaniu przestrzeni wokół firmy (zieleni, mała architektura, oznakowanie) W ramach projektu wykonano, we współpracy z Wydziałem Architektury Politechniki Krakowskiej 50 projektów zagospodarowania zieleni wokół firm, w tym duży, kompleksowy projekt dla Jednostki Ratownictwa Chemicznego w Tarnowie – 54 ha.
- MINIMALIZACJA ODPADÓW I STRAT – pomoc dla firm produkcyjnych w zmniejszeniu ilości produkowanych odpadów, zużycia energii, wody, emisji zanieczyszczeń do powietrza. W ramach projektu dokonano wdrożeń środowiskowych w 50 firmach, np. w firmie Adler z Bielska-Białej dzięki wprowadzeniu zamkniętego obiegu wody zaoszczędzono 99% wody i zmniejszono ilość powstających ścieków o 99%.

- ZIELONE PARKI PRZEDSIĘBIORCZOŚCI – podnoszenie atrakcyjności terenów przemysłowych poprzez wspólne działania firm, samorządów, organizacji pozarządowych (utworzono Zielony Park Przedsiębiorczości „Zielona Krajna” w Sępólnie Krajeńskim).

III. Efekty

Oddziaływanie poszczególnych firm na środowisko było oceniane na podstawie przeglądów środowiskowych i okresowych wizyt Koordynatorów i specjalistów Czystego Biznesu w tych firmach. Wskaźniki realizacji programu oraz przeprowadzane corocznie badania postaw firm wobec środowiska pokazują skalę osiągniętych usprawnień prośrodowiskowych. W ciągu roku 2008, współpracując z około 400 firmami, osiągnięto następujące efekty:

- przeprowadzono 91 przeglądów środowiskowych w firmach;
- zidentyfikowano 200 problemów środowiskowych;
- zainicjowano wdrożenie 20 programów usprawnień środowiskowych;
- wdrożono 17 usprawnień środowiskowych w wyniku których został osiągnięty zakładany efekt ekologiczny (obniżenia w firmach zużycia energii (średnio o 10 %), wody (20%), materiałów (5%) i zmniejszenia ilości wytwarzanych odpadów i emisji (10%),)
- zrealizowano 80 wdrożeń prawnych, dzięki którym firmy działają zgodnie z przepisami ochrony środowiska.

Badania ankietowe pokazały, że w roku 2008 aż 68% badanych firm uważa, że działalność przez nie prowadzona ma niewielki wpływ na środowisko. Podobnie, jak w badaniach przeprowadzonych w 2006 roku, 7% respondentów twierdzi, iż wcale nie oddziałuje na otoczenie. Zużycie energii elektrycznej (42%) to zdecydowanie najczęściej wskazywany przez firmy czynnik ich działalności wywierający wpływ na środowisko. Na tym samym poziomie znalazły się: emisja gazów, pyłów, ścieków oraz zużycie wody a także powstawanie odpadów wymagających składowania (34-35%). Jako czynniki decydujące o podjęciu działań na rzecz ochrony środowiska, najczęściej wskazywane były: chęć obniżenia kosztów oraz poprawa wizerunku firmy (ponad 50%), chęć poprawy stanu środowiska w okolicy (bez motywacji ekonomicznych) – ok. 30%, a także możliwość podniesienia pozycji rynkowej i konieczność modernizacji technologii wynikającej również z obowiązujących przepisów prawnych (ok. 20%).

Narzędzie internetowe „Menadżer Środowiska” rozszerzyło zasięg oddziaływania Programu Czysty Biznes, udostępniając doświadczenia i wiedzę Programu szerokiemu gronu użytkowników, umożliwiając wymianę doświadczeń między firmami i bardziej efektywne angażowanie agend publicznych w działania na rzecz firm na szczeblu lokalnym i krajowym oraz umożliwiając monitoring i kontrolę jakości usług świadczonych w ramach Programu CB. W roku 2008 po udostępnieniu narzędzia internetowego dla użytkowników spoza Klubów Czystego Biznesu do systemu zalogowało się ponad 500 firm z całej Polski. Zainteresowanie prowadzeniem Klubu Czystego Biznesu wykazało około 15 firm/instytucji. Wzrosły znacznie statystyki odwiedzeń i w roku 2008 wynosiły - 52 690

IV. Nowe inicjatywy

W ramach Programu Czysty Biznes w partnerstwie z Ministerstwem Gospodarki został przygotowany polski wkład do projektu przygotowanego przez Grupę Balic 21 finansowanego z programu Interreg „Sustainable production through innovation in SMEs (SPIN). Liderem projektu jest Niemieckie Ministerstwo Środowiska a uczestniczy w nim 8 krajów nadbałtyckich (Niemcy, Polska, Szwecja, Dania, Finlandia, Estonia, Litwa i Rosja). Budżet projektu wynosi 3 mln EUR, dla Polski 350 tys EUR. Celem projektu jest jak najlepsze wykorzystanie potencjału innowacyjności w regionie Morza Bałtyckiego i przepływ informacji pomiędzy krajami.

Program CB jest zaangażowany w inicjatywę Klimatyczną realizowaną przez European Climate Foundation (14

tys EUR). W ramach tej inicjatywy jest prowadzona strona poświęcona zagadnieniom klimatycznym, zmniejszenia emisji CO₂, pomiar „odcisku węglowego” itp.

Więcej informacji

www.czystybiznes.pl i www.eko-spec.pl

Fundatorzy

BP Poland (2008: 50.000 PLN).

Mechanizm Finansowy EOG oraz Norweski Mechanizm Finansowy (2007-2011: 1 275 061 EUR)

Doen Foundation (11676 EUR)

Liberty Foundation (15 500 EUR)

European Climate Foundation (3150 EUR)

Partnerzy

PARTNERZY KRAJOWI: BP Polska, Ministerstwo Gospodarki, Bank Ochrony Środowiska, Fundacja Na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii, Górnośląska Agencja Przekształcenia Przemysłu, Polska Konfederacja Pracodawców Lewiatan, Gorlicki Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości, Stowarzyszenie na rzecz Miasta i Gminy Debrzno, Wydział Architektury Politechniki Krakowskiej, Wydział Inżynierii Mechanicznej i Robotyki Akademii Górniczo Hutniczej.

PARTNERZY MIĘDZYNARODOWI: Groundwork UK, Norweska organizacja Green Business Norway.

Zespół programu

Joanna Węgrzycka (Kierownik), Jacek Chyla, Ewa Figórska, Małgorzata Stanula, Janusz Koza, Magdalena Kuźniakowska, Mirosław Janowski, Iwona Kłósk-Bazan.

Koordynatorzy Klubów Czystego Biznesu:

Małgorzata Bartkiewicz, Marta Jakóbek, Izabela Galbas, Rafał Kucharski, Marek Romaniec, Teodozja Susik, Sławomir Sarnacki, Karina Zalewska, Grażyna Janka-Składzień, Anna Staworowska-Iwaszuk, Bogumiła Romaniec, Joanna Kowalik

3. INFORMACJA O WYSOKOŚCI UZYSKANYCH PRZYCHODÓW

Fundacja uzyskała w roku 2008 przychody (w PLN) w kwocie:	3.462.324,92 zł
a) Przychody pochodzące od firm polskich i zagranicznych 14,26 % ogół przychodów tj.	493.740,09 zł
b) Przychody pochodzące ze środków publicznych 69,37% ogół przychodów tj.	2.401.801,81 zł
c) Przychody pochodzące od osób fizycznych 0,11% ogół przychodów tj.	3.850,00 zł
d) Przychody pochodzące od fundacji polskich i zagranicznych 14,91% ogół przychodów tj.	516.167,81 zł
e) Przychody finansowe 0,49% ogół przychodów tj.	16.901,25 zł
f) Pozostałe przychody operacyjne i zyski nadzwyczajne 0,62% ogół przychodów tj.	21.457,02 zł
g) Przychody z 1% od podatku 0,0,24 % ogół przychodów tj.	8.4006,94 zł

4. INFORMACJA O WYSOKOŚCI WYDATKÓW (W PLN)

lp	Treść	Rok bieżący
1.	Wartość przekazanych dotacji, zorganizowanych szkoleń	3.043.384,29 zł
2.	Zużycie materiałów i energii	47.450,67 zł
3.	Usługi obce	600.026,55 zł
4.	Wynagrodzenia	1.154.208,45 zł
5.	Świadczenia na rzecz pracowników	175.134,19 zł
6.	Amortyzacja	29.337,70 zł
7.	Podatki i opłaty	13.790,00 zł
8.	Pozostałe	111.527,01 zł
	Ogółem	5.174.858,86 zł

5. ZATRUDNIENIE

a) stan zatrudnienia na 31.12.2008

1.	Chyla Jacek	Starszy Specjalista ds. Środowiskowych
2.	Figórska Ewa	Specjalista ds. Komunikacji i Promocji CB
3.	Figura Teresa	Główna Księgowa
4.	Galek Olga	Specjalista ds. Gospodarki Społecznej
5.	Jarzębska Anna	Specjalista ds. Grup Partnerskich
6.	Kazior Barbara	Koordinator Grup Partnerskich
7.	Kitlińska Irena	Księgowa
8.	Kopeć Jerzy	Kierownik Finansowy
9.	Koza Janusz	Specjalista CIE
10.	Kuźniakowska Magdalena	Młodszy specjalista CIE
11.	Łuszczek Małgorzata	Koordinator Programu Szkoły dla Ekorozwoju
12.	Pilis Dagmara	Specjalista ds. Rozwoju Programu – urlop wychowawczy.
13.	Ptasińska Urszula	Asystent Zadaniowy FPŚ
14.	Popiało Łukasz	Pracownik Administracyjny
15.	Serafin Rafał	Dyrektor
16.	Smajek Adriana	Asystent Administracyjno-Finansowy Projektu
17.	Stanula Małgorzata	Starszy Specjalista Centrum Informacji Ekologicznej
18.	Szałaj Aleksandra	Asystent ds. Finansowych – urlop wychowawczy
19.	Śliwa Małgorzata	Specjalista ds. organizacji szkoleń i KCB
20.	Węglarz Jolanta	Asystent Finansowy
21.	Węgrzycka Urszula	Kierownik Programu Czysty Biznes
22.	Zięba Magdalena	Asystent Finansowy

b) Wydatki na wynagrodzenia w 2008 r.

1.	Wydatki na wynagrodzenia w 2008 r. (PLN)	949.794,35 zł
	w tym:	
	Wynagrodzenia brutto	924.132,59 zł
	Ekwiwalent za niewykorzystany urlop	25.661,76 zł
	Premie wypłacone pracownikom	0 zł
2.	Roczne wynagrodzenie brutto Członków Zarządu (PLN)	247.579,15 zł
	w tym:	
	Wynagrodzenia brutto	231.565,00 zł
	Ekwiwalent za niewykorzystany urlop	16.014,15 zł
	Wypłacone premie	0 zł
3.	Wynagrodzenie brutto z tytułu umów zlecenia i o dzieło	204.414,10 zł

6. DODATKOWE INFORMACJE FINANSOWE

a) Fundacja Partnerstwo dla Środowiska nie udzieliła żadnych pożyczek.

b) Bankiem obsługującym Fundację jest:

Fortis Bank S.A. III O/Kraków, ul. Focha 1, 30-111 Kraków

Kwoty ulokowane na kontach w banku na dzień 31.12. 2008 r.

Lokata 6-miesięczna 35.000 PLN w Fortis Bank Polska S.A
--

Rachunki bieżące w Fortis Bank Polska III O/Kraków

W PLN	125.426,95 PLN
W EUR	13.221,53 PLN
W USD	170,93 PLN

c) Fundacja w roku 2007 nie nabyła obligacji ani nie objęła udziałów w spółkach prawa handlowego. Wykaz Spółek w których Fundacja posiada udziały nabyte w poprzednich latach:

- „ISO-TECH” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Fundacja posiada 100% udziałów.

Data powstania Spółki 21.12.2000r.

d) Głównie środki finansowe przeznaczone w bieżącym roku na powiększenie majątku trwałego wydatkowane były na zakup i ulepszenie sprzętu komputerowego oraz na oprogramowanie tegoż sprzętu.

7. DANE O DZIAŁALNOŚCI ZLECONEJ FUNDACJI PRZEZ PODMIOTY PAŃSTWOWE I SAMORZĄDOWE

Fundacja w roku 2008 otrzymała dotacje na realizację przedsięwzięć:

- I. projekt pod nazwą „Wzmocnienie efektywności funkcjonowania małopolskich instytucji rynku pracy – PROJEKT PARASOLOWY” finansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego - umowa nr DWF_2_1.1_192. Wartość dotacji **246.359,02 zł**, wynik finansowy **0**,
- II. umowa w sprawie dofinansowania Działania 2 w ramach programu operacyjnego – Program Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL dla Polski 2004 – 2006 współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego realizacja działania w okresie od 01.07.2005 do 31.05.2008. Wartość umowy: **9.270.000,00 zł**, wynik finansowy **0**,
- III. umowa w sprawie dofinansowania Działania 3 w ramach programu operacyjnego – Program Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL dla Polski 2004 – 2006 współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego. Realizacja działania w okresie od 01.05.2005 do 31.05.2008. Wartość umowy: **429.193,58 zł**, wynik finansowy **0**,
- IV. projekt pod nazwą „Szkoły dla ekorozwoju na Zielonych Szlakach - Greenways” finansowany przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - numer umowy 233/2007/Wn-50/EE-EE/D. Wartość umowy **310.200,00 zł**, wynik finansowy **0**,
- V. projekt pod nazwą: „Propagowanie czystego biznesu w Polsce” finansowany ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego – numer umowy PL0098/D1/2.2.1/015/07. Okres realizacji działania 01.09.2007-28.02.2011. Wartość umowy **1.147.555,00 EUR**, wynik finansowy **0**,
- VI. projekt pod nazwą „Działania na rzecz usprawnienia komunikacji zewnętrznej programu Fundacji Partnerstwo dla Środowiska na lata 2007 – 2008” finansowany przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - numer umowy 329/2007/Wn-50/EE-BS/D. Wartość umowy **40.400,00 zł**, wynik finansowy **0**,
- VII. projekt pod nazwą „Działania na rzecz pozyskiwania funduszy dla programu Fundacji Partnerstwo dla Środowiska na lata 2007-8” finansowany przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - numer umowy 538/2006/Wn-50/EE/BS/D. Wartość umowy **50.000,00 zł**, wynik finansowy **0**,
- VIII. projekt pod nazwą „TEPA-Visegrad-Slovenian-Swedish Initiative for european Partnership Animators” finansowany z Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA działająca z ramienia Komisji Europejskiej) – numer umowy 230172-CP-1-SK-GRUNDTVIG-G1 (partner w projekcie). Realizacja działania w okresie 01.10.2006 - 30.09.2008. Wartość umowy **12.363,00 EUR**, wynik finansowy **0**,
- IX. projekt pod nazwą „ Exchange of know-how and experience between Polish and French networks involved in the civil society actions” finansowany z Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA działająca z ramienia Komisji Europejskiej) – numer umowy 2007-1433/001-001. Realizacja działania w okresie 1.10.2007-30.06.2008. Wartość umowy **34 067,83 EUR**, wynik finansowy **0**,

- X. projekt pod nazwą „Promowanie postaw pro-środowiskowych w Polsce poprzez realizację programów edukacji ekologicznej” współfinansowany przez Fundację Fundusz Współpracy w ramach Środków przejściowych 2005 – numer umowy 9961/JFK/PPt-DG/2007-2005/017-488.01.01.01/ngo/235. Realizacja działania w okresie 01.01.2008 -31.10.2008. Wartość umowy **64.700,00 EUR**, wynik finansowy **0**,
- XI. projekt pod nazwą „Śladem Bursztynowego Szlaku” finansowany przez Fundację Fundusz Współpracy w ramach IW EQUAL (partner w projekcie) – numer umowy 10118/DPS-OW/2008-IG-G/17. Realizacja działania w okresie od lutego do maja 2008. Wartość umowy **30.830,00 zł**, wynik finansowy **0**,
- XII. projekt pod nazwą „Turystyka dziedzictwa – dobre praktyki” finansowany przez Fundację Fundusz Współpracy w ramach IW EQUAL (partner w projekcie) – numer umowy 10210/DPS-ES/2008-G/BK/07. Realizacja działania w okresie od lutego do maja 2008. Wartość umowy **7.800,00 zł**, wynik finansowy **0**,
- XIII. projekt pod nazwą „Przedsiębiorcze działania, społeczne zyski” finansowany przez Fundację Fundusz Współpracy w ramach IW EQUAL (partner w projekcie) – numer umowy 10213/DPS-ES/2008-G/BK/10. Realizacja działania w okresie od lutego do maja 2008. Wartość umowy **11.740,00 zł**, wynik finansowy **0**,
- XIV. projekt pod nazwą „Gdzie śpiewają i rosną pierwiosnki” finansowany przez Fundację Fundusz Współpracy w ramach IW EQUAL (partner w projekcie) – numer umowy 10205/DPS-OW/2008-EB-G/33. Realizacja działania w okresie od lutego do maja 2008. Wartość umowy **7.200,00 zł**, wynik finansowy **0**,
- XV. umowa nr PL01/2008 na realizację programów Greenways, Public Spaces oraz Partnerships for Biodiversity finansowana przez Komisję Europejską (DG Environment). Realizacja działania w okresie 01.01.2008-31.12.2008. Wartość umowy **1.980,00 EUR**, wynik finansowy **0**,
- XVI. projekt pod nazwą „Zielone Szlaki Greenways dla Małopolski” finansowany z Województwa Małopolskiego – numer umowy I/1752/KD/3384/08. Realizacja działania w okresie 15.08.2008-15.12.2008. Wartość umowy **20.000,00 zł**, wynik finansowy **0**,
- XVII. projekt pod nazwą „Grupy Partnerskie-współpraca trójsektorowa na rzecz ochrony i wykorzystania dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego w rozwoju lokalnym” finansowany z Funduszu Inicjatyw Obywatelskich – numer umowy 633 (nr rej. FIO 1548). Realizacja działania w okresie 01.07.2008-31.12.2008. Wartość umowy **271.820,00 zł**, wynik finansowy **0**,
- XVIII. projekt pod nazwą „Demokracja i społeczeństwo obywatelskie” współfinansowany przez Fundację Fundusz Współpracy (w ramach środków z Funduszu dla Organizacji Pozarządowych) – numer umowy 10869/FOP08/3/DU/2332. Realizacja działania w okresie 01.09.2008 - 31.08.2010. Wartość umowy **857.968,00 zł**, wynik finansowy **0**,
- XIX. projekt pod nazwą „Aktywna młodzież naszą przyszłością, czyli szkoły dla ekorozwoju wg metodologii zarządzania przestrzenią publiczną” finansowany przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – umowa nr 412/2008/Wn-50/EE-ee/D. Realizacja działania w okresie 01.10.2008-30.06.2010. Wartość umowy **621.378,00 zł**, wynik finansowy **0**,

- XX. projekt pod nazwą „Zielone biuro-metoda modelowego zarządzania ekologicznego biurem organizacji” finansowany przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – umowa nr 343/2008/Wn-50/EE-BS/D. Realizacja działania w okresie 01.10.2008-30.09.2009. Wartość umowy **45.900 zł**, wynik finansowy **0**,
- XXI. projekt pod nazwą „Aktywna edukacja ekologiczna na Zielonych Szlakach Greenways” finansowany ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego – umowa nr PL0350/D2/2.2.4/002/09. Realizacja działania w okresie 01.01.2009-31.03.2011. Wartość umowy **1.366.072,00 EUR**, wynik finansowy **0**.

8. FUNDACJA PARTNERSTWO DLA ŚRODOWISKA SKŁADAŁA JAKO OSOBA PRAWNA

- Deklarację Podatkową CIT-8 za rok
- Deklarację PIT-4 R
- Deklarację VAT 7

Wszystkie zobowiązania podatkowe zostały uregulowane w terminie.

Rafał Serafin
Dyrektor, Prezes Zarządu

Barbara Kazior
Członek Zarządu

Małgorzata Łuszczek
Członek Zarządu

Urszula Węgrzycka
Członek Zarządu

Załączniki

Bilans na dzień 31 grudnia 2008 roku